

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu št. 12.683.

Svoji k svojim.

Nočtetokrat so že poskušali uveljaviti slovenski rodoljubi to geslo, toda skoraj nikdar se ni njih idejna namera posrečila. Deloma je bila temu kriva nezadostna pripravljenost, deloma nepravilno izvajanje gesla, toda vselej je bil glavni vzrok isti: ker se je glavne kandidate namerilo na male ljudi, dočim se je velika podjetja pustilo iz igre. Vsled te osnovne napake je klic Svoji k svojim ostal vedno brezuspešen in čeprav smo ga slišali skoraj vsako leto, je ostalo vendarle številu tujih podjetij na našem ozemlju isto.

Enkrat je imelo geslo Svoji k svojim skoro popoln uspeh. Bilo je to po septemberskih dogodkih, ko je elementarno ogorčenje naroda uveljavilo striktno izvajanje gesla: Svoji k svojim in ko je bil glavni napad naperjen tudi proti glavni tuji postojanki: proti Kranjski hranilnici. Ta je s slovenskimi milijoni vzdrževala ves boj proti slovenstvu, ta je bila ohranjajoča sila nemštva med nami in brez njene pomoči je moralo umetno nemštvo med nami izginiti. V septemberskih dogodkih, ko je zagorela nacionalna misel v vsej svoji čistosti, tedaj je naš narod spoznal položaj in spoznal svojega glavnega nasprotnika ter stopil z njim v boj. Uspeh boja je bil presenetljivo velik. V par dneh so padle vloge Kranjske hranilnice za deset milijonov in naenkrat je bila ljubljanska Mestna hranilnica najmočnejša hranilnica v Sloveniji. Pritisk vlade ter razni drugi vplivi — odkrivanje teh bolečih ran naj nam bo prihranjeno — so povzročili, da je bil sum na Kranjsko hranilnico ustavljen ter da je slovenski narod opustil boj ter s tem zapravil skoraj vse uspehe boja za izvajanje gesla: Svoji k svojim. Zakaj, ko je bil rešen glavni nasprotnik, so bile demoralizirane naše vrste, ohrabrene pa nasprotnice.

Tudi v današnjih dneh čitamo večkrat poskuse, da bi se uveljavilo geslo Svoji k svojim. Pa kakor vedno, so tudi sedaj ti poskusi brezuspešni, ker se vedno napada le najmanjše ljudi, mesto bi se najprej usmerilo kanone na največjega nasprotnika in šele po zmagi nad njim igraje končalo boj z malimi. Ni prav nič zboljšan položaj slovenskega naroda, če je gospodarsko ubit kak mal nemški obrtnik, ki živi le od svojega dela, dostikrat čisto solidnega dela. Boji proti tem malim nemškim obrtnikom in trgovcem na deželi so tako malenkostni, da nikdar ne bi smeli prekoračiti lokalnega pomenja.

Čisto druga pa je stvar z velikimi nemškimi podjetji, ki žive le od slovenskega dela, ki pa izkupiček tega dela porabljajo proti nam. Čisto druga je stvar s Trboveljsko premožkopno družbo, ki ima letno skoraj 40 milijonov dinarjev izkazanega čistega dobička in ki vrže od tega ogromnega denarja le par sto dinarjev slovenskim društvom kot srčno milostino. Tu gre za bodočnost našega naroda, ker vsi ti milijoni čistega dobička Trboveljske družbe so last tujih delničarjev in obenem z našim promogom gre iz dežele tudi denar za ta promog. Slovenski gospodarski interesi naravnost kategorično zahteva, da se to stanje neha in da ne bo naš premožkopni narod le v izgubo.

Pa čeprav je to nad vse evidentno, vidimo, da tudi sicer najbolj vneti propagatorji gesla Svoji k svojim, ne vidijo Trboveljske družbe, pač pa le malo pomembna nemške trgovce in obrtnike. Zakaj to? Zakaj ta nedoslednost?

Ataka mora veljati vedno glavnemu

Nove dvanajstine sprejete.

VAŽNI IZPREMINJEVALNI PREDLOGI. — NOVE DOLOČBE PRI AGRARNI REFORMI. — PODJETJA, KI JAVNO POLAGAJO RAČUNE, PLAČAJO NAJVEČ 100% OBČINSKIH IN 50% OKRAJNIM TER OBLASTNIH DOKLAD. — POSOJILNICE NA ŠTAJERSKEM, VČLANJENE V GRAŠKI ZVEZI DOBE KOT PRVI OBROK POL MILIJONA DIN.

Beograd, 30. julija. Na včerajšnji popoldanski seji skupščine se je pričela specialna debata o dvanajstinih. Predsednik Subotić je poročal, da je finančni minister predložil nove amandmane (izpreminjevalne predloge) k dvanajstini. Tajnik skupščine je nato čital amandmane. Med amandmani je najvažnejši oni, ki se nanaša na agrarno reformo in ki se glasi: Minister za agrarno reformo se pooblašča, da mora do sprejema zakona o eksproprijaciji veleposestev in o kolonizaciji odobriti prodajo in gruntovni prenos nepremičnin, ki so postavljene pod agrarno reformo in presega po zakonu predpisani maksimum: 1. oddajanje površine agrarnim interesentom vseh vrst, v kolikor imajo slednji po dosedanjih veljavnih zakonskih predpisih pravico do zakupa. 2. Ostale površine (šume, pašniki in neobdelana zemlja), ki preostanejo po zadovoljitvi potreb agrarnih interesentov, navedenih pod 1. poedincem in juridičnim osebam. Od kupoprodajne cene mora prodajalec plačati 10% za kolonizacijski fond ministrstva agrarne reforme. Izvzete so od tega odsvojitve v humanitarne svrhe. V slučaju nepravilno navedene cene v pogodbi, se mora plačati kazen v znesku 20 kratne razlike med resnično ceno in v pogodbi označeno ceno v korist fonda ministrstva agrarne reforme. Za pogodbo, ki se nanaša na agrarne interesente se ne plača omenjena taksa. Nepremičnin se ne more odsvojiti v roku 10 let. Obtežiti se pa morejo le s privoljenjem ministrstva agrarne reforme. Minister agrarne reforme in finančni minister bosta sporazumno podpisala pravilnik o načinu izvajanja tega sporazuma o plačilu, znižanju in izdatkih teh dohodkov ter o razpisu navedene kazni.

Zelo važen je predlog finančnega ministra, po katerem se sme podjetjem, ki javno polagajo račune, naložiti občinske

doklade največ sto odstotkov, okrajnih in oblastnih doklad pa največ 50 odstotkov. Dasi ni nobenega dvoma, da se je sedaj v nekaterih občinah nalagalo pretirano visoke doklade, vendar pa je gotovo, da je nova določba preveč v korist velikim tujim podjetjem v Sloveniji.

Med ostalimi amandmani najdemo še sledeče: Postavka za stipendije se poveča za pol milijona dinarjev. Postavka za izvedbo uradniškega zakona se poveča za 50 milijonov dinarjev. V dvanajstine se sprejme podpora za poljedelce, ki so bili oškodovani vsled elementarnih neizdatkov, v znesku 3 milijonov Din. Posojilnicam in zadrugam bivše Štajerske, ki so bile včlanjene v Graeco, se določi kot prvi obrok pol milijona dinarjev.

Po prečitanih amandmanih, ki znašajo 5 s strojem pisanih pol, je skupščina prešla k diskusiji prvega oddelka dvanajstin. Prvi je govoril posl. Izmet beg Gavran Kapetanović (JMO), za njim pa dr. Kumanudi (Dav.). Oba sta izjavila da bosta glasovala proti. Nato je še govoril član Jugosl. kluba Pušenjak, nakar je bila seja zaključena ob 20.30. Prihodnja seja se vrši danes opoldne ob 10. z istim dnevnim redom.

DVANAJSTINE SPREJETE S 159:66 GLASOVI.

Beograd, 30. julija. Na včerajšnji popoldanski seji skupščine je prvi govoril posl. Šečerov, ki je ostro kritiziral gospodarsko in finančno politiko nove vlade. Zlasti je napadel finančnega ministra, ki je skupščini že 17 krat predložil dvanajstine. Napadel je tudi radičevce radi njihove agrarne politike. Z govorom dr. Šečerova je bila načelna diskusija o dvanajstinih končana. Nato se je vršilo glasovanje. Skupno je glasovalo 225 poslancev in sicer: 159 za in 66 proti. Seja je bila potem zaključena in se je popoldne nadaljevala.

Posamezni opoz. klubi so imeli nato svojo sejo, na katerih so šefi blokov poročali poslancem o svojih sklepih. Posamezni poslanci so k tem sklepom predlagali nekatere korekture, na kar so se šefi opoz. bloka ponovno sestali in izdali komunique.

Po izdanem komunikeju so šefi opoz. bloka nadaljevali posvetovanja. Sklenili so, da se bodo med počitnicami še enkrat sestali in se razgovarjali o vprašanjih, ki jih bodo zanimala.

Gotovo je, da samostojni demokrati ne bodo vstopili v nobeno kombinacijo z ostalo opozicijo in da bo SDS prepuščena popolnoma sama sebi. Vse stranke v parlamentu s prezirom odbijajo vsako sodelovanje s samostojnimi demokrati. Niti v tehničnem pogledu ne nobena stranka sodelovati z njimi.

VI RUDARJI EVROPE SOLIDARNI Z ANGLEŠKIMI.

Pariz, 30. julija. Konferenca glavnega izvršnega odbora mednarodne rudarske zveze je včeraj končala svoje delo. Na konferenci so sklenili, da se bodo angleškim rudarjem v slučaju stavke priključili tudi rudarji v Nemčiji, Belgiji, Nizozemski, Češkoslovaški in Franciji. Angleški delegati so insistirali na tem, da se vsi rudarji pridružijo angleškim delavcem. Temu so se upirali nemški

Komisarji bodo odstavljani.

Beograd, 30. julija. Vlada radikalov in radičevcev izvaja svoj program skupnega dela in na zahtevo ministrov HSS je sklenila, da se suspendirajo vsi občinski komisarji, ki jih je postavila prejšnja PP vlada na mesto razpuščenih občinskih in mestnih svetov. V krajih, kjer so imeli radičevci večino, se bo suspendiranje komisarjev vršilo sukcesivno v bližnjih dneh, ko bodo postavljeni veliki župani. Doznavamo, da bodo suspendirani vsi občinski komisarji v belovarsko-križevski županiji. Na zahtevo min. pošte dr. Šuperine je bil suspendiran komisar v Sisku, samostojni demokrat dr. Auer. Te dni bo sprejel zopet svojo funkcijo od prejšnje vlade odstavljeni mestni načelnik na Sušaku Juraj Kusić z mestnim svetom. Zelimo, da bi mogli isto vest v najkrajšem času sporočiti tudi za Ljubljano.

KOMUNIKE OPOZICIONALNEGA BLOKA.

Beograd, 30. julija. Včeraj je bil od opoz. bloka izdan sledeč komunique:

»Zastopniki Jug. kluba, JMO in dem. kluba so po presoji novoustvarjenega položaja konstatirali, da je HSS s svojo pogodbo z narodno radikalno stranko razbila blok narodnega sporazuma in smatrajo za potrebno, da svoje medsebojne odnose na novo uredijo. Zato je bilo na sejah z dne 27. in 28. t. m. sklenjeno:

1. Da ostanejo načelniki novih skupin med seboj v stiku zaradi sporazuma v parlamentarnem sodelovanju in skupnih nastopih v parlamentu.

2. Da se takoj prične proučavati programatične in taktične predloge za akcijo njihovih strank v novoustvarjenem položaju.

Soglasno pa je bilo usvojeno načelo: da se vprašanje bodočih reform državne ureditve izvede v sporazumu vseh strank (!). Temelj in končni cilj akcije opoz. bloka bo: končnoveljavna konsolidacija notranjih razmer, zagotavljanje zakonitosti in pravnega reda, obramba demokracije in svobodnih ustanov in parlamentarna vladavina.

SKUPNA SEJA RADIKALOV IN RADICEVCEV.

Beograd, 30. julija. Včeraj popoldne za časa trajanja skupščinske seje se je vršila skupna seja radikalov in radičevcev v radikalnem klubu. Govorili so o principih agrarnih zakonov za Bosno, Vojvodino in južno Srbijo. Seji je prisostvoval tudi minister agrarne reforme Pavle Radić. Prvi je govoril podtajnik v ministrstvu agrarne reforme Vlada Andrić (rad.) o vprašanju Bosne in Hercegovine. Kmetске odnose je treba definitivno regulirati in urediti zemljske knjige. Urediti je treba tudi odnose med vsemi kmetjskimi rodbinami. O agrarnih vprašanjih v Vojvodini je govoril Stanković (rad.), ki je zahteval v prvi vrsti zaščito vodnih zadrug in potrebne ureditve za njihovo pravilno funkcioniranje. Za njim je govoril Pavle Radić, ki je dejal, da soglašajo s predgovorniki in prosi, da mu stavijo svoja izkustva pismeno na razpolago. O vprašanju juž. Srbije je govoril rad. Sušić. Pravi, da je tu vprašanje agrarne reforme v ozki zvezi z javno varnostjo. Na koncu je govoril še dr. Basariček (HSS), nakar je bila seja zaključena. Danes se seja nadaljuje.

Za svobodo tiska.

Ponašamo se a tem, da se ni skoraj noben list Slovenije tako zelo boril za svobodo tiska, ko samo naš list, pa čeprav smo se vsled svoje znane pisave morali najmanj bati tudi najbolj drakoničnega tiskovnega zakona.

Toda svoboda tiska ni niti strankarska in niti samo novinarska zadeva. Svoboda tiska je stvar vsega naroda, ker samo res svoboden tisk more biti popolnoma v službi naroda in odkrivati napake brez ozira na razne zamere. Se s svobodnim tiskom je v polni meri uveljavljena možnost privatne iniciative v javnopolitičnih stvareh in zato mora narod nazadovati, če z odpravo svobode tiska onemogoči privatno iniciativo. Svoboda tiska je zato predpogoj narodnega napredka in državnik, ki ovira tisku njegovo svobodo, ta onemogoča napredek naroda.

Iskreno želimo, da bi se tega v polni meri zavedali poslanci večine, ki ravno sedaj pripravljajo končno redakcijo zakonskega načrta o novem tiskovnem zakonu in zato še enkrat, tik pred sprejemom tiskovnega zakona, naš apel vladi, da ne pogazi svobode tiska, temveč da jo z novim zakonom še dvigne. Bilo bi v nečast Jugoslaviji, če bi bil njen tiskovni zakon slabši od avstrijskega. V vsakem oziru mora Jugoslavija nadkrijevati Avstrijo, zlasti pa glede državljskih svobod, ker samo to je v skladu z neizmernimi žrtvami jugoslovenskega naroda za svobodo.

Res je, dosti je izrodov po našem časopisu in treba je te zatreti. Toda bojimo se, da ravno glavni izrodek z novim zakonom ne bo niti dotaknjen, kaj šele zatrt. Časopisje mora biti svobodno, toda časopisje mora biti tudi svobodno vredno. Vprašamo pošteno javnost: Ali zasluži pravico obstoja list, ki je v službi tujih kapitalistov, ki je prodal svoje prepričanje tujcu in ki za denar piše proti interesom lastnega naroda? Ali zasluži le najmanjšo obzirnost list, ki pomaga Trboveljski premogokopni družbi, ko se skuša polastiti naše Ljubljanske kreditne banke? To časopisje je pljunilo na osnovno zahtevo svobodnega časopisja in zato bi moral novi tiskovni zakon s temi plačanci tujega kapitala pomesti. Zavedamo se prav dobro, da je ta stvar težko izvedljiva, toda nikakor ne neizvedljiva. Javno polaganje računov bi mahoma očistilo našo žurnalistično marsikakih reptilnih listov in mahoma bi storila naša žurnalistična krepak korak naprej, pa čeprav bi moral marsikateri list reducirati svoj obseg. To, da se očisti jugo-

slovensko časopisje od vseh škodljivih tujih vplivov, bi morala biti glavna naloga našega novega tiskovnega zakona, ker je v tem največje zlo. Naše časopisje mora biti v službi naroda, ne pa službi bank in finančnih skupin!

Prvotni vladni načrt tiskovnega zakona je bil tak, da je bil sploh neizvedljiv ter naravnost strahoven za jugoslovenski narod. V zadnjem času je bil načrt znatno popravljen, toda še vedno ne v zadostni meri. Zlasti opozarjamo na absolutno nesprejemljive določbe glede popravljanja, na previsoke kazni, na nezadostna določila glede odgovornosti in na nejasne definicije o gojitvi plemenske in verske mržnje ter sličnem. Tudi je postopoma pri donajanju dokaza resnice in podobno nesprejemljivo. Vse to je treba popraviti v smislu modernih načel demokracije.

Treba izrodke odstraniti in ni treba trpeti, da odgovarjajo za pisavo lista ljudje, ki nimajo prav absolutno nobenega vpliva na pisavo lista. Odgovorni urednik res ni treba, da je samo kazenski statist, kakor sta to v zadnjem času upeljala »Jutro« in »Slovenski Narod«, ki sta menda v strahu pred novim tiskovnim zakonom postavila za odgovornega urednika dvojico, kateri se niti ne sanja, kaj da pride v list. Toda odprava izrodov ne sme iti tako daleč, da se svoboda tiska onemogoči in kdor pozna le količjak ustroj dnevnikov, ta ve, da je absolutno nemogoče, da bi en človek tudi pri najboljši volji vedno mogel prekontrolirati vsako številko. Dobro voljo novinarja treba upoštevati, ne je pa prezreti.

Imeli bi polno vzroka, da bi se smejali mladinskemu tisku, ki je že na tihem škodljivo triumfalno, kako bo z vladno silo potom reakcionarnega tiskovnega zakona udušil njemu nasproten tisk. Toda nismo tako malenkostni, da bi se smejali, kadar se zopet enkrat izpreminja v zrak vrženi mladinski cekin v govno, temveč smatramo za svojo dolžnost, da smo za svobodo tiska tudi tedaj, kadar je to v korist mladinskemu tisku.

Zato apeliramo na vlado, zlasti pa na HSS, da varuje z novim tiskovnim zakonom svobodo tiska in da poskuša, da bo tudi v tem oziru vlada RR boljša od vlade PP.

Svoboda je najdragocenejša pridobitev osvobodjenja Jugoslovenov in ta svoboda mora biti varovana tudi v tiskovnem zakonu.

Trifunovičev obračun s Pribečevićem.

Ljubljansko mladinsko »Jutro« dela velik tam-tam s Pribečevićevim govorom ter pravlja svojega šefa kot junaka dneva. V resnici pa je bil utis Pribečevićevega govora nad vse slab in je prejel Pribečević tudi lekcijo tako od Ljube Jovanovića kot tudi od Miše Trifunovića. Zlasti lekcija g. Trifunovića je bila efektna in zato jo objavljamo. G. Trifunović je izjavil:

»Kadarkoli sem poslušal Pribečevića, kadarkoli sem poskušal izvesti njegove argumente, vedno sem naletel na eno in isto. Pribečevićev govor me spominja na izrek našega dobrega književnika Ljube Nedića o nekem drugem književniku, da je mnogo pisal o raznih stvareh, da pa vedno pretaka eno in isto stvar iz enega sode v drugega.

Pribečević: Z žalivkami ne boste ničesar dokazali.

Trifunović: Kaj je to žalivka?

Pribečević razburjen: Več ko to! Vaši govorci so navadna »gnjavčica«!

Trifunović: Ne mislim, da sem razžalil Pribečevića. On govori vedno:

Ali je to sporazum plemena ali naroda ali sporazum strank? Ne morem si misliti, da Pribečević ne bi vedel, v čem da je stvar. Pogledajte tu vrste HSS.

V vseh treh volitvah je bila in je sedaj tu, Pribečević pa vprašuje, s kom da smo napravili sporazum. Sklenili smo sporazum s stranko, kateri je njen narod ali plemo, kakor hočete, izrekel trikrat zaupanje in zadnjič, kakor pravite (opoziciji) v najtežjih razmerah. Ta stranka predstavlja zato največji del hrvatskega čustvovanja in ko smo mi napravili z njo sporazum, potem to pomeni, da smo sklenili sporazum z največjim delom hrvatskega čustvovanja, pa naj bi bilo to hrvatskega plemena ali naroda, kar vzemite kakor hočete.

To je tako jasno, da mora to razumeti tudi človek, ki se šele uči osnovnih pojmov po-

litike in parlamentarizma, ker mi tukaj ne delamo ničesar drugega, kakor da iščemo stika s parlamentarnimi skupinami, ki so izraz narodnega čustvovanja.

Pribečević nas sprašuje: Kako to, da ste šli v volitvah v boj proti Radiću, sedaj pa delate z njim skupno? Zelo enostavna stvar. Radić je imel eno misel do dne 27. marca in drugo pozneje, ko je podal v imenu svoje stranke znano deklaracijo. Sedaj govori Pribečević: Kakšna deklaracija? To ni nič! Vi morate nadaljevati ono politiko, ki ste jo vodili dosedaj. Toda mi se nismo borili proti Radiću, ker je debel ali suh, temveč mi smo se borili proti njemu zbog politike, ki jo je predstavljal, toda po njegovi deklaraciji je postal položaj drug.

Pribečević: Vi hočete biti v vsaki kombinaciji.

Trifunović: V tem Vas res ne morem doseči. Pribečević je tri četrtine govora izpolnil s tem, da je govoril o doslednosti in kako da so radikali sklenili nemoralen sporazum. Pa da vidite sedaj doslednost g. Pribečevića. Ko je P. Radić prečital dne 27. marca svojo deklaracijo in smo mi odšli v ministrsko sobo, je dejal Pribečević: »Hvala Bogu v dobri čas smo doživeli, kar smo želeli! To je najbolje, to je najbolj koristno, kar smo mogli pričakovati«.

In jaz sem dejal: Hvala Bogu, da gre politika vendar enkrat po poti, po kateri mora iti. Pribečević je bil za to, da izvede radikalna stranka drugo politiko v HSS, ko pa so se pričela pogajanja, je krenil Pribečević na drugo pot. Izgleda, da je nekaj Pribečevića prevarilo, ali pa, da ga je nekdo prevaril.

In zato joče danes Pribečević in zato joče z njim naši mladinci, ker so časi, ko so s par mandati na debelo eksploatirali vso Hrvatsko in Slovenijo za vedno končani. In hvala Bogu, da so končani!

Novi agrarni program socialnih demokratov.

Ze od nekdanj se trudi socialna demokracija, da bi pridobila za sebe tudi kmetijski sloj. Toda vsi njeni napor so bili brezuspešni, ker je bil kmet individualist, ki je brezpogojno odklonil marksističen nauk o odpravi zasebne lastnine. To se je zlasti dobro videlo tudi v Rusiji, ko so morali boljše-viki pred kmetom kapitulirati in priznati, da ni zemlja last države, temveč kmeta, ki jo obdeluje.

To je spametovalo socialno demokratske ideologe in pred kratkim je izdal znani avstrijski socialno-demokratski voditelj dr. Otto Bauer knjigo »O boju za gozd in pašnike.« V tej knjigi se izreka Bauer odločno za lastninsko pravico kmeta na zemljo. Gre celo korak dalje in zahteva, da se tudi državni gozdovi in pašniki socializirajo v korist kmeta. S tem hoče dr. Bauer doseči, da se maleda kmeta utrdi, baje pa da postane mali kmet. Seveda bi se dosledno tej misli morale izvršiti tudi spremembe glede veleposestev, ki bi jih bilo treba razlastiti in njih upravo poveriti državi.

Dr. Bauerjeva knjiga je namenjena predvsem socialno demokratskim agitatorjem na deželi, ki bodo imeli vsled novosti stvari gotovo dosti uspeha pri kmetiskem ljudstvu.

Da se utrdi mali kmet in da postane bajtar mali kmet, je na vsak način misel, ki je vredna vsega uvaževanja. Saj je dokazano, da je zlasti v alpskih krajih, kjer je strojna obdelava zemlje izključena, donosnost malih kmetij večja kot tudi najbolj vzornih veleposestev.

Zato mislimo, da dr. Bauerjeve ideje ni takoj a priori odkloniti, temveč bi jo morale naše kmetijske stranke temeljito proučiti in potem po potrebi revidirati svoje stališče. To bi morale kmetijske stranke storiti že vsled tega, da bodo kos novi socialno demokratski agitaciji. V prvi vrsti pa je naloga kmetijskih strank, da teorijo dr. Bauerja prouče z ozirom na svoje praktične izkušnje ter jo v tem oziru izpopolnijo.

Kar se pa tiče dr. Bauerjevega predloga, da se veleposestev razlasti ter stavijo pod državno upravo, pa mislimo, da je ta predlog popolnoma napačen, ker se državna uprava nikjer ni izkazala kot privatni. Pač pa bi morali dobiti pri upravi gozdov in pašnikov glavno besedo strokovnjaki, ki so edini poklicani, da izvedejo potreben kompromis med zahtevami kmetijske produkcije in stremljenjem kmetijskega ljudstva po čim večji gospodarski neodvisnosti.

Politične vesti.

— Nova grupacija sil na Balkanu. V zadnjem času se opaža vedno večje stremljenje po sklenitvi grško-bolgarske zveze. Zlasti je to stremljenje vidno, odkar je prispel v Sofijo novo imenovani rumunski poslanik Bilciurescu, ki velja kot eden najbolj sposobnih rumunskih diplomatov. Predvsem je njegova služba, da zbližanje med Grško in Bolgarsko stalno napreduje in da je grško-bolgarska zveza vedno bolj realna. Iz oficijelnih krogov se zatirja, da bi imela nova grupacija sil na Balkanu samo protisovjetski cilj, da si Rumunija z novo zvezo utrdi svojo pozicijo, ki je vsled Besarabije vedno bolj slaba. Nam se pa zdi, da nikakor ni izključeno, da se nova italofilska grška vlada približuje Bolgarski pod pritiskom Italije in je naša zapadna sosedja zopet na delu, da okrepi sovršni obroč okoli naše države. Nujno potrebno je, da se naša zunanja politika vendar enkrat orientira v tem smislu, da je jadransko vprašanje naše kardinalno vprašanje in prijateljstvo z Italijo najslabša točka naše zunanje politike.

— Na laž postavljeno. Beograjska »Reč« je objavila senzacionalno vest, da je radičevski minister dr. Nikić dvignil sekvester z veleposestva grofa Esterhazyja. Samostojni demokrati pa so se s svojo lažno pošteno urezali, ker se je izkazalo, da ni ta sekvester dvignil dr. Nikić, temveč je stanje na Esterhazyjevem veleposestvu natančno tako, kakoršnega so pustili dr. Lukinić, Krizman in dr. Žerjav. Če se je zagrešila kakšna neko-rektnost, potem zadene ta torej edinole samostojne demokrate. Tako so gospodje mladinci zopet enkrat padli v jamo, ki so jo kopali drugim. Radovedni smo, če bo »Slovenec«, ki je z veseljem pograbil mladinsko tatarsko vest, objavil tudi popravek dr. Nikića.

— Zahvala sodnikom. Včerajšnji »Jutarnji list« prinaša na uvodnem mestu zahvalo čestitim hrvatskim sodnikom, ki so tako visoko pojmlili svojo uradno dolžnost in niso postopali strankarsko. Danes, ko je vse to minilo, danes nam je drago, da se je vse to zgodilo, ker bo to delovalo izredno ugodno na celo naše javno življenje. Srčna hvala vsem čestitim hrvatskim sodnikom, ki so v najtežjem in najusodnejšem času visoko držali zastavo pravice in sodniške neodvisnosti.

— »Dome« proti zajedničarjem. »Dome« piše o postopanju zajedničarjev. Stjepan Radić pravi o Trumbiću, da je prvotno odobral govor, ki ga je imel Pavle Radić 27. marca v parlamentu. Trumbić da je takrat izjavil, da je ponosen, da se nahaja v taki stranki. Tudi Lorković je odobral govor Pavla Radića. Kljub vsemu temu so sedaj vsi zajedničarji demagoško nastopili proti sporazumu. Zajedničarjem se je pozneje pridružil še nekoliko poslancev HSS. Zajedničarji so pogazili svojo pisмено izjavo, da bodo ostali v narodni skupščini samo tako dolgo, dokler bodo člani hrv. narodnega zastopstva. Kier-kott skuša sedaj ta petorica nepoštenih politikov priti med seljaški narod, mora občutiti sama njegovo preziranje. Nasprotno pa današnji »Hrvat« prinaša iz Hrvatske izjavo bivših članov seljaške stranke, ki izražajo dr. Lorkoviću in tovarišem popolno zadovoljstvo in odobravajo njihovo politiko.

— Priložba poslance Bačinica. Sinoči je prispel iz Splita v Beograd poslanec HSS Rude Bačinica. Zelo se priključuje nad terorjem, ki ga še vedno izvaja policija nad radičevci. Za vse to obtožuje hercegovaškega velikega župana Perovića. Bačinica bo danes o celi stvari poročal notranjemu ministru. Pravi, da so glavni krivci Pribečevićevi žandarji, ki so v kastelih Priku in Dittu aretirali več radičevskih seljakov.

— Velika zunanje-politična debata v nemškem parlamentu, ki se je sukala v glavnem okoli nemškega odgovora na francosko noto, je končala z zmago nemške vlade. Z 235 proti 158 pri 30 neodanih glasovih se je izrekel parlament za politiko Stresemanna. V glavnem je Stresemann na stališču, da mora Nemčija iz taktičnih razlogov počakati na odgovor zaveznikov, da pa mora brez ozira na vse drugo odkloniti francosko zahtevo po dovolitvi prehoda nemškega ozemlja v svrhu vojaškega podpiranja Poljske in da mora v vsakem oziru biti varovana nemška neodvisnost in enakopravnost z drugimi velesilami.

— Francoska ofenziva v Maroku. Položaj na maroškem bojišču je popolnoma izpremenjen in v kratkem se pričakuje francosko ofenzivo na vsej črti. Rifani, ki so bili že pred Tazo, so vrženi 30 kilometrov nazaj. Tudi vsa dolina Uerga je že v rokah Francozov. Pod vplivom francoske zmage so začela domača plemena zapuščati Abd el Krima. Abd el Krimu je bilo sporočeno, da izdelujeta francoska in španska vlada mirovne pogoje. Na željo bodo ti pogoji Abd el Krimu spo-roženi. V slučaju, da bi Abd el Krim te pogoje odklonil, bodo španci obenem s Francozi začeli proti njemu ofenzivo. — Po vsej Afriki rastejo simpatije za Abd el Krima in neka egiptovskega kralja Fuada je pričel zbirati za Abd el Krima prostovoljne pri-spevke. Njegova pomoč je malo kasna in nezadostna, ker je francoska premoč vsak dan večja in se že napoveduje, da bo v dveh mesecih maroška vojna končana. Tudi vse junastvo ne bo pomagalo svobodomiselnim Rifanom in premoč evropske sile bo končala tudi njih svobodo, kakor je uničila že svobodo tolikih drugih narodov.

— Nova zarota v Egiptu. Iz Kaira se poroča, da je eden morilcev Sirdarja priznal, da se je pripravljala nova zarota proti angliški nadvladi. Vsled njegovih izpovedb je kompromitirana cela vrsta uglednih Egiptanov in so bile izvršene številne aretacije.

— Italijanska flota poseti Rusijo. Dne 5. avgusta odplove italijanska zračna flota iz Turina v Rusijo. Poleta se udeležijo 10 aeroplanov in dva zrakoplova. Na potu v Rusijo se ustavi flota v Zagrebu, Beogradu, Odesi, Kiewu in Moskvi. Iz Rusije se povrne preko Carigrada.

Kmetijski praznik v Krškem.

Dne 23. avgusta priredi »Kmetijska po-družnica v Krškem« veliko živinsko in konjsko razstavo, spojeno s kmetiskim praznikom na Krškem polju. Ob 8. uri dopoldne otvoritev razstave, ob 1. uri popoldne spreved na Krško polje, kjer prične ob 3. uri velika konjska dirka s sledečim sporedom:

I. dirka

za tri- in štiriletne konje. Daljava 1800 m. Vozovi na štirih kolesih, 40 metrov popusta; konji, ki so dobili darila, 30 m doklade.

II. dirka

za konje od 5 let in starejše. Daljava 2700 metrov. Vozovi na štirih kolesih, 40 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsake darilo 30 m doklade.

III. dirka

enovprezna za mrzlokrvne konje. Daljava 1800 m. Vozovi na štirih kolesih.

IV. dirka

enovprezna za ameriksanske dirkače. Daljava 2700 m. Doklade in popust določi razsodišče po rekordu in pri dirkanju.

V. dirka

dvovprezna dirka. Daljava 2700 m. Doklade in popust kakor pod II.

VI. dirka

jahalna dirka. Daljava 2700 m, brez zaprek in brez izenačenja teže.

Uprava dirke.

Vodstvo: Franc Zupančič, Rakovnik. Končnik: Ignac Šlajpah, Ljubljana in Vinko Bon, Krško. Starter: Anton Gliha, Krško. Progrovniki: Dr. J. Kunc, St. Jernej; Jos. Štritar, Sv. Križ; Znidaršič Franc, Leskovec. Časovniki: Ivan Selak, Dobrava in Jože Brulc, St. Jernej.

Posebna določila:

1. Prijave je poslati najkasneje do 13. avgusta t. l. na naslov: Anton Gliha, Krško. Prijava Din 20.—. Poznejše prijave se sprejema samo do 12. ure dopoldne na dan dirke proti dvojni vlogi, ki se plača neposredno pred dirko.
2. Za četrto dirko je predložiti rodovnik, ki se po dirki vrne.
3. Prijave vsebujejo: a) ime in bivališče posestnika konja, b) popis konja (ime, starost, spol, barva). Netečne prijave so neveljavne in zapade vsled tega vloge.
4. Zmagovalec se določi po času.
5. V slučaju, da se za eno vrsto dirke pri-glasita samo dva ali trije dirkači, so razdeli samo eno ali dve darila.
6. S prijavo se podvrže vsakdo vsakemu izreku vodstva dirke.
7. Za eventualne nesreče na dirkalnem prostoru ne prevzame odbor nikake odgovornosti.

Kmetiskega praznika se udeležijo v velikem številu hrvatski kmetje.

Prosveta.

Koncert delavskih pevskih društev se bo vršil, kakor smo že poročali, v soboto dne 1. avgusta t. l. ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union«. Prireditelj bo prva te vrste v Ljubljani in vlada za njo veliko zanimanje. Nastopijo pevski zbori iz Ljubljane, Zagreba, Celja, Hrastnika, Kamnika, z Dobrave in Jesenice. Predprodaja vstopnic v trafikah v Prešernovi ulici ter v prodajalnah Konzumnega društva za Slovenijo (v Trnovem, Sodni ulici, Bohoričevi ulici, v Šiški in na Viču) ter pri večerni blagajni na dan koncerta.

Pet let ginekologije in porodništva. Iz bolnice za ženske bolezni v Ljubljani. — V založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani je pravkar izšla ta knjiga. Poroča prof. dr. Alojz Zlatokar, ravnatelj bolnice. — Cena Din 60.—, s poštnino Din 61.50. — Poročilo podaja pregled ginekološkega in porodniškega dela v dobo petih let. Namenjeno je predvsem strokovnim zdravniškim krogom, katere bo zanimalo notranje strokovno delo, izvršeno v enem petletju, in katerim bo podalo na kratko sliko modernih ginekoloških in porodniških diagnostičnih in terapevtskih metod. Poročilo pa je zanimivo tudi za našo javnost, katero zanima zdravstveni napredek zadnjih petih let in katera se po polkicu ali nagne-nju peča z javnozdravstvenimi vprašanji. Knjiga je zlasti upoštevanja vredna, ker prinaša referat o skušnjah vodilnega in v tej vrsti edinega zavoda v Sloveniji. — Po kratkem uvodu riše knjiga v posebnem poglavju postanek zavoda in njegovo notranjo uredbo. — V poglavju »Ginekološki oddelek« je podan sumaričen pregled ginekoloških primerov. Posebna poglavja so odmerjena materničnemu raku, nosečnosti izven maternice in splavu. — Pod naslovom »Porodniški oddelek« razpravlja poročilo v splošnem o poslovanju porodnišnice, nakateri je bilo v petih letih nad 4000 porodov. V nadaljnjih poglavjih so podana kritična poročila o operativnih porodih, o cesarskem rezu, o eklampsiji, o predležehi placenti ter o defleksijskih legah. V zadnjem odstavku poroča asistent dr. T. Cizelj o tesnih medenica. — Knjiga prinaša šest slik iz bolnice, osem statističnih diagramov in večje število preglednih tabel.

Sokolstvo.

Zupna odborova seja sokolske župe Ljubljana se vrši strogo obvezno za vse delegate, društvene staroste in blaginike v Ljubljani na Taboru v nedeljo dne 2. avgusta 1925 ob 9. uri zjutraj. — Starešinstvo sokolske župe Ljubljana.

Ljubljanski Sokol pozivlja svoje članstvo, ki sodeluje na župnem zletu, da se udeležijo redovnih vaj v petek 31. t. m. ob 7. uri zvečer na letnem telovadišču, v slučaju slabega vremena pa v telovadnici. — Prednjaški zbor.

Dnevne vesti.

2000 dinarjev.

Po Jugoslovenski Matici je prišel na vrsto Jugoslovenski Sokolski Savez. Po željivem darila v znesku 3000 dinarjev, je poslala Trboveljska premogokopna družba še bolj željivo darilo Jugoslovenskemu Sokolskemu Savezu, in sicer v znesku 2000 dinarjev.

Z zadoščenjem beležimo, da je Savez storil svojo nacionalno dolžnost in prejem teh v dvojnem oziru sramotnih 2000 dinarjev odklonil. Tedaj je poslala Trboveljska premogokopna družba k Savezu svojega uradnika z naročilom, da doseže preklic odklonitve darila. Pri tej priliki je odposlanec Trboveljske premogokopne družbe sporočil članom Saveza, da je Trboveljska darovala za razne sokolske doma znanne množine cementa. Vest je bila za Sokolski Savez popolna novost in je tako izkazala, da je nekdo drugi prejemal cement za sokolska društva in ga razdeljeval po strankarskem ključu. Ker pa preiskava v vsej stvari še ni končana, tudi še ni izrekel Savez svojega končnega sklepa.

Trdno smo uverjeni, da bo Savez strogo varoval čast sokolstva in kljub cementu odklonil podporo Trboveljske premogokopne družbe. Tega veselja nasprotniki sokolstva ne smejo doživeti, da bi mogli reči, da sprejema sokolstvo podporo od one tuje družbe, ki hoče zrušiti gospodarsko neodvisnost slovenskega naroda. Postopanje Trbovelj. prem. družbe jo je uvrstilo med naše narodne nasprotnike in zato se pregreši proti narodnemu ponosu in narodni časti vsako društvo, ki sprejme od te tuje družbe le najmanjši dar. Zlasti pa še, če je ta dar miloščina in kost, ki se vrže beraču. V svojem boju bomo zmagovali le, če bo vsak posameznik mogel biti ponosen na naš boj in zato proč z miloščinami.

In končno! Na naši zemlji leži trboveljski premog in naši rudarji ga spravljajo na dan. Zato bi moral biti po božjem in naravnem pravu trboveljski premog last slovenskega naroda in ne tujih kapitalistov, ki niti ne vedo, kje Trbovelje leže, kaj še, da bi jih kedaj videli. Cisto vseeno je, če so danes pravni lastniki Trboveljskih premogokopov tuji delničarji, moderno pravo pozna tudi socializacija in nacionalizacija in tega prava se bo pač treba poslužiti, če ne bo konec protinarodnega in protisocialnega delovanja Trboveljske premogokopne družbe.

Trboveljska premogokopna družba je napovedala boj slovenskemu narodu in slovenski narod je dovolj močan, da ta boj zmaga. Govito dobojuje, in sicer kljub podkupljenemu slovenskemu časopisu in kljub nekaterim izdajicam. In zato ne rabi slovenski narod nobenih miloščin, zato sramotna darila nazaj Trboveljski premogokopni družbi in v boj za popolno zmago in ne za drobne z mize tujih kapitalistov. Na čelu vseh pa korakaj sokolstvo!

— Kanada na čast Nj. Velikanstva na Bledu. Prejeli smo poročilo, kako so priredili blejski gostje našemu ljubljensku vladarskemu paru uspelo serenado. Na terasi hotela »Toplice« se je vršil od 7. do 9. ure koncert kapele Fiebingera. Po 9. uri je bila zbrana pred hotelom velika skupina divno okrašenih in razsvetljenih čolnov. Kmalu se je začela pomikati povorka lampijonov ob zvokih godbe proti »Suvoboru«. Vodila je povorka jadrnica (slikar Marčič), njej so sledili ogromni labud ge. Molnarjeve in kot njega mladič mali in živahni Angelee Petranove. Pred »Suvoborom« je zadonela naša himna in iz navdušenih grl naših letoviščarjev so zagrmle burne ovacije. Na balkonu »Suvobora« sta se nato pojavili dve viteški silhuete, v katerih ni bilo težko spoznati visoki naš vladarski par. Dr. Simic, eden glavnih prirediteljev, je vzkliknil Nj. Vel. kralju Aleksandru, kraljici Mariji in prestolonasledniku Petru in njegov vzklik je odmeval v zvonih in tistem navdušenju iz stotine grl. Zadonela je zopet naša himna, katero je poslušalo občinstvo stoje v čolnih. Ovacije se dolgo niso polegale. Povorka se je nato vrnila pred hotel Toplice, od tam v kavarno in bar ter jih napolnila do kraja. Veselo razpoloženje se je šele proti jutru poleglo. Mi domačini pa smo videli, da je naša kraljevska dvojica ljubljena in občudovana ne samo od našega lastnega rodu, marveč ravno tako tudi od pripadnikov tujih držav in narodnosti. Živeli!

— Naše cenjene naročnike opozarjamo na zadnji »Kmetijski list«, v katerem je priobčen celoten govor posl. Puclja v skupščini. V našem listu je bil govor posl. Puclja vsled telefonskih težkoč deloma napačno podan.

— Pozno so se spomnili. Mladinski popoldnevnik je prišel opozarjati, da je treba iti s kulturo na deželo in zlasti skrbeti, da ima tudi podeželje nekaj od slovenskega gledališča. Cisto prav in lepo! Toda vprašamo gospode od mladinske stranke, kako to, da so se spomnili na kulturni glad na deželi šele sedaj, ko so v opoziciji. Kaj pa so delali prej, ko je bil njihov patron prosvetni minister, in sicer leta dolgo? Zakaj pa niso tedaj poskrbeli, da bi bila tudi dežela deležna narodne kulture? — Eh, gospoda, poznamo vas in zato ne mislite, da bi z demagogijo še enkrat prevarili narod. Vaša vloga je odigrana za vselej!

— Slabo priporočilo. Novoizvoljenega ravnatelja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev silno hvali »Slovenski Narod«. Nismo se hoteli vmešavati v to stvar, toda če misli »Slovenski Narod«, da je diskusija o tej izvolitvi potrebna, smo pripravljeno je takoj otvoriti. Naj to za danes zadostuje!

— Šef kabineta ministrstva za šume in rudo. Sinoči je prišel v Beograd Mija Fraković, tajnik HSS, ki je imenovan za šefa kabineta ministra za šume in rudo dr. Nikića.

— Cenovnik za osiguranje valute. V ministrstvu financ so izdelali nov cenovnik izvoznih predmetov za osiguranje valute pri izvozu. Cenovnik bo veljal od 1. do 15. avgusta t. l.

— Pravilnik o učiteljskih. Posebna komisija, postavljena od ministra prosvete, je izdelala pravilnik o učiteljskih šolah. S tem pravilnikom se izenčuje program nabave v vseh učiteljskih šolah naše države. Pravilnik stopi v veljavo začetkom prihodnjega šolskega leta.

— Dovoljen kredit. Ministrstvo narodnega zdravja je odobrilo kredit 300.000 Din za reorganizacijo in razne nabave oblastne bolnice v Skoplju.

— Produktna borza v Beogradu. V torek ob 10. dopoldne je bila v Beogradu slovesno otvorjena produktna borza. Kotirali bodo vsi produkti, v prvi vrsti cerealijske.

— Manifestacije za »neodrešeno Dalmacijo«. V Zadru so priredili fašisti te dni velike manifestacije, katerih se je oficijelno udeležil zastopnik vlade Feruzzi. Bil je zastopnik tudi direktorij fašistovske stranke in direktorij fašistovskih sindikalnih korporacij. Goste je sprejela politična, vojaška in komunalna oblast, in fašistovska milica. Videti je bilo defiliranje, povorko, vse polno zastav, čuli so se govori, vršila so se zboražanja, koncerti in banketi. Namen teh manifestacij je, da se poživijo zamrli patriotski duh nekdanj za italijansko stvar tako navdušenih Zadrčanov.

— Zagrebški »Merkur« deložiran. Zagrebško trgovsko društvo »Merkur« vodi že leto dni proces za prostore, ki se nahajajo v pritličju njegove lastne hiše. Pred letom dni je uselila stanovanjska oblast kljub protestu od strani društva, ki rabi te prostore za lastni poslovni lokal, v te prostore neko stranko. Ko se je ta stranka izselila, se je vselilo društvo, prepričano, da je po zakonu v to upravičeno. Stanbena oblast je našla drugega jarmnika. Vsi protesti in sklicevanje na čl. 2., točka 5., stanovanjskega zakona so bili bob ob steno. V torek dopoldne je bilo društvo »Merkur« deložirano.

— Amerikanci v Beogradu. Te dni je prišla v Beograd skupina visokošolcev iz Zedinjenih držav, ki se nahajajo na študijskem potovanju po Evropi.

— Potvorjene 1000-dinarske novčnice. Policija v Velikem Bečkereku je dobila v ponedeljek prijavo, da krožijo po mestu potvorjene 1000-dinarske novčnice. Policija je uvedla preiskavo ter zaplenila več falsifikatov. Preiskava je ugotovila, da se utihotaplja potvorjeni bankovci iz Madžarskega.

— Dvestoletnica ruske akademije znanosti. Dne 5. septembra se prične v Leningradu velike svečanosti v proslavo 200-letnice ruske akademije znanosti. Vršile se bodo slavnostne seje, gledališke predstave in sestanki. Priredbe se tudi velike znanstvene ekskurzije. Nadaljevala se bo proslava v Moskvi. Pri tej priliki se priredijo privrati, odkar obstoje sovjeti, v razkošnih dvoranah Kremlja veliki slavnostni dejeunje. Na slavnosti bodo povabljeni tudi razni znanstveniki, med njimi predsednik češkoslovaške republike Masaryk.

— Daudet ml. izvršil samomor. Iz Pariza poročajo: Proces Daudet je bil dne 28. t. m. definitivno ustavljen. Državni pravdnik je konstatiral, da Daudet ml. sploh ni bil umorjen, kakor se je trdilo, temveč da je izvršil samomor. Preiskava, ki se je vodila v zvezi z njegovo smrtjo zoper poedine policijske organe, med drugim zoper bivšega ravnatelja pariške policije Marieta, je ustavljena.

— Vzklic državnega pravdnika v opičjem procesu zavržen. Iz Newyorka poročajo: Najvišje sodišče v Washingtonu je vzklic državnega pravdnika v opičjem procesu zavrnilo. Zavrnitev se utemeljuje s tem, da Darwinova teorija ne pomeni zaničevanja Svegata pisma. S to sodbo utegnejo biti pokopani vsi procesi, ki so jih nameravali naperiti po vzoru daytonskega zoper učitelje, ki so učili evolucijsko teorijo. Kakor se čuje, hoče napraviti washingtonska vlada po opičjem procesu ustvarjati senzaciji, ki je grozila, da se razvije v kulturni boj, enkrat za vselej konec.

— Nov ravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Na predčerašnji seji ravnateljstva Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je bil izvoljen za ravnatelja imenovanega urada dr. Joža Bohinjec.

— Promocija. Na graški univerzi je bil prošlo soboto g. Zdenko Matjašič iz Ptuja promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

— Vprašanje »čudodelnega kipa v Dubrovniku«. Oblastvena komisija, ki je pregledala »čudodelni« kip Matere Božje v cerkvi Usmiljenih bratov v Dubrovniku, je opazovala kip dalje časa, toda pri najboljši volji ni mogla ugotoviti na njem ničesar nadnaravnega. Kljub temu se najdejo med ljudstvom še vedno nespametni ljudje, ki govorijo še vedno o »čudelu«. Pri celi stvari gre izključno za sugestijo.

— Cerkev, ki bo višja od Petrove cerkve v Rimu. V petek so pričeli v Rimu z zgradbo nove velike cerkve Device Marije. Ta cerkev bo prekosila glede visokosti znano cerkev Sv. Petra, visoka bo namreč 250 m, torej bo 7 metrov višja kakor cerkev Sv. Petra. Cerkev bo gotova v 20 letih. Potrebni kapital se bo nabral med katoliki vsega sveta. Gradi jo arhitekt Biasini.

— Bolgarska zverinstva. V nedeljo sta bila v policijskem postopku v Sofiji živa sežgana bivša ministra kabineta Stambolijskega: Ciril Pavlov, bivši minister javnih del in Petar Zanev, bivši finančni minister, glede katerih je bilo že preje odredeno, da se jih usmrti.

— Številni človeških žrtev, ki jih je zahtevala poplava na Koreji. Iz Tokija poročajo: Glasom uradne statistike je poginilo ob priliki zadnje poplave na Koreji 436 oseb, beguncev je 101.431.

— Tragedija na Lovčenu. Na Lovčenu pripravljajo Njeguševo kapelo in pota. Pri delih pomaga vojaštvo. Te dni je zalotila vojske nevihta. Lilo je kakor iz škafa treskalo in grmelo kakor na sodni dan. Prestrašeni vo-

jaki so iskali zavetja ob neki pečini. Nenadoma je udarila med nje strela. En vojak je obležal mrtev, več jih je odneslo težke opekline, edina dva, ki nista dobila nobenih zunanjih poškodb, pa sta si pretresla živce.

— Nesreča na morju. Iz Stockholma poročajo: V ponedeljek je utonilo v Kalmar-Sundu 10 oseb v starosti od 14 do 21 let. Družba je podzela daljši izlet na jadrnici. Presenetila jo je nevihta, in jadrnica se je potopila z vsemi izletniki. Z obale je gledalo nesrečo mnogo ljudi, med njimi mati 3 potonesrečencev, toda pomoč je prišla prepozno.

— Drama v kopalnici v Biarritzu. Te dni se je odigrala v Biarritzu drama, ki je zahtevala tri človeške žrtve. Neka Angležinja Williams po imenu je plavalas s svojo hčerko predaleč v morje. Moč valov jo je tresla ob skalo, tako, da se je onesvestila in utonila. Ker je bilo njeno hčer še mogoče rešiti ji je hotel priskočiti na pomoč neki angleški slikar, Jennett, toda tudi on ni bil kos moči valov. Nekemu kopaliskemu pazniku se je posrečilo, da je privezal oba na vrh, hoteč ju vleči na obalo. Toda vrv se je ob neki skali odtrgala in vsi trije so utonili. Kopalščeni paznik je rešil popreje že mnogo ljudi gotove smrti.

— Krvavi umor v Natalineh. O zadevi krvavega roparskega umora v Natalineh, katerega žrtev so bili, kakor znano, 4 člani rodbine Dimitrijevič, je prišlo do nadaljnjih razkritij. Razen 2-letnega otroka prof. Dimitrijeviča je ostala pri življenju tudi mati otroka, o kateri se je prvotno domnevalo, da je mrtva. Ko je prišla pozneje polagoma zopet k zavesti, je izpovedala, da je po njenem mnenju zapletena v zadevo bivša ljubica umorjenega trgovca Kosta Dimitrijeviča, Zorka Dugič, nakar je bilo dekle aretovano. Dalje je bila aretovana mati razbojnika Tihomira Markoviča, pri katerem je bila najdena krvava srajca. Hišne preiskave so imele presenetljiv uspeh. V hiši muzikanta Ilije Milanovića so našli pri drugi preiskavi veliko krvavo sekuro, s katero je bil najbrže ubit prof. Dimitrijevič. Tudi so bili najdeni pri aretovanjih različni predmeti, ki izvirajo najbrže od prejšnjih napadov in vlovov. Glede uspeha aretacije Veselina Petrovića policija v interesu preiskave ne da še nobenih pojasnil. V nedeljo je bilo aretiranih še nekaj oseb, ki utegnejo biti v zvezi z umorom. Pričakuje se, da primejo v kratkem več bogatih kmetov, ki utegnejo biti v zvezi z banditi. Množestveni umori je napravil na prebivalstvo v vsej okolici globok utis. Kakor hitro se zmrača, so ulice v Natalineh, kakor izumrle. Samo tu pa tam se vidi kako orožniško patruljo.

— Razbojniška tolpa v Hercegovini. V Hercegovini uganja že delj časa vsakovrstna tolovajstva roparska tolpa Mije Vujovića, ki terorizira posebno nevesinjski, bilječki in gagački kotar. Te dni je navalil Vujović s 4 tovariši na selo Laško, obkolil hišo davčnega eksekutorja Popovca, katerega je ubil ter ga oropal vsega državnega denarja, ki ga je Popovac inkasiral. Dva dni po zločinu je bil eden od članov roparske tolpe tako predrizn, da je prišel pogledat, kako mere so podvezle oblasti zoper roparsko tolpo in v kateri smeri se vrše poizvedovanja. Tam pa so ga spoznali in orožniki so ga hoteli aretirati, toda razbojnik se je branil s samokresom. Posrečilo se mu je pobegniti. Dasi so oddali orožniki za njim več strelav, je ostal nepoškodovan; tudi on ni nikogar pogodil.

— Nrvnosten zločin petorice šoferjev. Družba petih šoferjev v Starem Bečeju je povabila te dni Marico T. na izlet v avtomobilu. Peljali so se izven mesta, kjer so se zabavali kake tri ure. Proti večeru je prosila Marica, da se vrnejo domov, toda šoferji so jo tolažili, češ, da bodo z avtomobilom hitro doma. Ko so se nato peljali na povratku domov mimo koruznega polja, so se ustavili, izlekli deklico iz avtomobila na polje, kjer jo je vseh pet posililo. Marica je prišla vsa objokana peš domov. Čez par dni se je dala zdravniško preiskati. Zdravnik je ugotovil, da je inficirana. To je deklico tako razžalostilo, da je skočila v Tiso. Toda opazili so jo neki ribiči ter jo rešili. Marica je šla domov, kjer se je zastrupila z raztopljeno sodo in umrla. Vseh pet šoferjev je bilo aretovanih.

— Zaradi gosli zaklan. V Adi (Bačka) je zaklal te dni ciganski primos Petar Basci goslača svoje ciganske tolpe Ivana Telekija iz malenkostnega vzroka. Ivan Teleki je nesel namreč klub primosovi prepovedi gosli domov. Basci je bil aretiran.

— Tasta je umoril. V Polovaru (Banat) je bil izvršen v nedeljo strašen umor. Posestnik Tomaž Dragan, najbogatejši mož v okolici, se je sprl radi materinskih vprašanj s svojim zetom Andrejem Margaričem. Po ljutem prepiru je naskočil zet svojega tasta, ki se je seveda branil. Nenadoma je pograbil Margarič težak stol ter bil toliko časa po glavi svojega tasta, dokler je dal mož še kak glas od sebe ter ni obležal mrtev na mestu. Margariča so seveda takoj aretirali in izročili sodišču.

— »Kralj vlomilcev« prijet. Te dni je bil v Zemunu prijet »kralj vlomilcev« Milan Tadija, ki je nedavno pobegnil z nekim Joanom Markovičem iz zapore v Beogradu. Tadija je znan kot najnevarnejši vlomilec v državi. Po svojem pobegu iz jetnišnice je vlomil s svojim tovarišem v trgovino nekega zlatarja. Tu pa sta lopova nasleda. Ker nista dobro proučila načrta trgovine, sta prišla pomotoma v drugo trgovino v isti hiši, kjer ju je zasačil stalni nočni čuvaj, ki je obvestil policijo. Policija je hišo obkolila ter vlomilca prijel. Na potu iz Zemuna v Beograd je skušal Tadija skočiti v Donavo, toda policijski stražniki so to preprečili in tako so ga prignali srečno zopet v ječo.

— Tatvine na tržaškem kazenskem sodišču. Te dni se je razširila po Trstu senzacionalna vest, ki je izzvala mnogo komentarjev. Pri tržaškem kazenskem sodišču so prišli namreč na sled že delj časa trajajočim tatvinam, katerih predmet so bili »corpora

delictic. Preiskava je dognala, da je izginilo veliko število pušk, samokresov, fotografiranih aparatov, oblek, palic in raznovrstnih drugih predmetov. Kdo ima tatvine na vesti, se še ni dalo ugotoviti.

— Skandal v dresdenskem krematoriju. Ves Dresden se razburja momentano radi nezasišane škandala, ki je bil razkrit v dresdenskem krematoriju. Več uradnikov krematorija je plenilo že leto in dan trupla, ki so jim bila izročena, da jih sežgo, na neverjeten način. Izdirali so jim zlate zobe, čisto so jih oropali obleke. Večkrat so položili dve trupli v eno krsto, ter drugo prodali. Pepel trupel so razdelili enostavno na dva enaka dela ter ga izročili nato v žaroh sorodnikom. Policija je ovadila obdolžene kurjače in uradnike sodišču. Seveda se je uvedla zoper obdolžence tudi disciplinarna preiskava. Nekaj delavcev je bilo že odpuščenih.

— Kitajski general — tihotapec opija. Chičanska »Tribuna« javlja iz Sangaja, da je bil aretiran tam general Woang-Tung radi tihotapstva z opijem. Radi tega delikta je bilo usmrčenih pred par dnevi 17 oficirjev.

— Zena okradla svojega moža. V budimpeštanskih bančnih krogih se te dni mnoge govori o zanimivi tožbi na razporoko. Nekaj znani bankir je opazil, da je izginilo iz omare v njegovi sobi več jako dragocenih predmetov, med drugim stara zlata ura in stara zlata doza za cigarete. Stvar je bila tembolj zagonetna, ker je bil sluga tako udan, da je bil glede njega vsak sum izključen. Ravnatelj je poveril zadevo nekemu detektivu, ki je vstopil v njegovo hišo kot sluga. Nekega dne je obiskal bankirjevo soprogo mlad človek, s katerim sta se kmalu nato odpeljala v avtomobilu. Detektiv jima je sledil v drugem avtomobilu. Polagoma uro pozneje je telefoniral bankirju, da se nahaja njegova soproga v neki vili v Hatvanu ter da naj pride nemudoma tja. Bankir je ubogal in res je našel na navedenem mestu svojo soprogo v tete-a-tetu z nekim mladim človekom. Na stolu je ležal izginuli zlati prstan in doza. Bankir nahurli kavalirja svoje soproge s psokvo: »Lopov!« Ljubimec potegne samokres. Toda žena skoči medju ter izjavi svojemu soprogu, da je podarila mladeniču uro in dozo ona sama. Bankir ni rekel besedice. Odsel je, drugi dan pa je vložil tožbo na razporoko.

— Požrtvovalni »stare Sing-Sing«. Jetnikom ameriške kaznilnice Sing-Sing je dovoljeno igrati v času odmora igro »baseball«. »Star« med igralci John Seaman je osredel pred kratkim svojo kazen in bil izpuščen. Njegovim sojetnikom se je posrečilo, da se ga prepričali, da je njihovemu športnemu klubu neobhodno potreben in Seaman je storil, kar je bilo v njegovi moči, da bi bil prišel zopet v Sing-Sing: Takoj, ko so ga izpustili, je oropal 2 hiši. Toda napravil je račun brez kremlarja, zakaj to pot so ga vlatnili v drugo ječo, kjer mu ni dovoljeno igrati »baseball«.

— Dva in pol milijona Rusov v inozemstvu. Glasom zadnje statistike šteje ruska emigracija v Evropi 2 in pol milijona oseb. Glavno zatočišče ruske emigracije je Francija, kjer se nahaja okrog pol milijona Rusov. Mnogo ruskih oficirjev služi v francoski vojski, številni Rusi se bore na maroški fronti. V Nemčiji živi okrog 200.000 Rusov. Njihovo politično in kulturno središče je Berlin. V Jugoslaviji živi okrog 100.000 Rusov, v Bolgariji jih je okrog 70.000, med njimi 1000 dijakov. 200 do 300 tisoč Rusov živi na Kitajskem. Kakor se vidi, je prišlo vsled svetovne vojne do pravega preseljevanja največjega slovanskega naroda v vse dele sveta.

Ljubljana.

— Državna borza dela v Ljubljani. V času od 12. julija do 18. julija 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 110 službenih mest. 137 oseb je iskalo dela, v 51 slučajih je borza posredovala z uspehom in 42 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 18. julija 1925 je bilo skupaj razpisanih 3202 prostih mest, 4834 oseb je iskalo dela, v 2040 slučajih je borza posredovala z uspehom in 1514 oseb je odpotovalo.

— Požar v skladišču »Orient«. Predsnočnim je izbruhnil v skladišču »Orient« v Slomškovi ulici požar, ki so ga lokalizirali brez ognjegasev. Škoda znaša 125.000 Din. Družba je bila zavarovana.

— Vlom v trafiko. Predčerašnjim je bilo vlomljeno v trafiko Karla Breznikarja v Tivoliju. Neznani vlomilec je odnesel za okrog 3000 Din cigaret, smotk in tobaka.

— Nasilen berač. V justični palači dobro znani 48. letni berač Janez Brenk iz Šmartnega pod Šmarno goro je pritiskal te dni kljuke v hiši štev. 13 na Miklošičevi cesti. V enem izmed stanovanj je bila služkinja sama doma. Ker beraču ni hotela ničesar dati, se je razjezil ter jo udaril s palico po glavi. Hudega berača je policija izsledila in zaprla. Zagovarjal se bo pred sodiščem radi beračenja in telesne poškodbe.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 29. julija 1925.

Vrednote: 7% invest. posojilo iz l. 1921 den. 67; 2½% drž. renta za vojno škodo den. 272, bl. 280; Celjska posojilnica den. 201, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka den. 225, bl. 238; Merkantilna banka den. 101, bl. 101; Prva hrv. štedionica den. 810, bl. 815; Slavenska banka den. 67; Kreditni zavod den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne den. 106, bl. 129; Trboveljska den. 340, bl. 349; Združene papirnice Vevče den. 100, bl. 110; »Nihag« bl. 41; Stavbna družba den. 165, bl. 180; 4½% zast. listi Kranj. dež. banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20.

Blago: Trami, monte, 3/3—8/10, fco nakl. postaja bl. 300; deske, koničaste, 20, 25 in 30 mm, fco naklad. postaja bl. 460; bukova drva, 1 m dolž., fco nakl. postaja, 5 vag., den.

18.50, bl. 48.50; pšenica bačka, par. Ljubljana bl. 325; pšenica slavonska, 76 kg, 1—2%, feo Ljubljana bl. 305; otrobi pšenični, drobnji, feo Ljubljana, pol vag., den. 180, bl. 180; koruza slavonska, feo Postojna tra. den. 237; laneno seme, feo Ljubljana den. 500, bl. 520; tišol ribničan, feo Ljubljana den. 300; ječmen slavonski, 65 kg, feo Osijek, 1 vag., den. 210, bl. 220.

BORZE.

— Zagreb, 29. julija. Devize: Newyork ček 65.68—56.28, London izplačilo 269.42—271.42, ček 269.42—271.42, Curih 1082.5—1090.5, Praga 165—167, Italija izplačilo 201.72—203.12, Dunaj 779.5—789.5.

— Curih, 29. julija. Beograd 9.25, Newyork 515, London 25.02, Pariz 24.35, Praga 15.25, Milan 18.85, Varšava 96, Bukarešta 2.60, Duma 72.45, Berlin 1.2250.

× Carinska konferenca v Ljubljani. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo obvešča, da se interesuje, da se vrši prihodnja carinska konferenca v Ljubljani v četrtek dne 30. julija 1925 ob 6 uri popoldne v prostorih carinarnice.

× Uradni tečaji za mesec avgust 1925. Finančno ministrstvo je odredilo za mesec avgust 1925 sledeče uradne tečaje: napoleon-din 220, turška lira 248, angleški funt 278, dolar 56.75, kanadski dolar 56.25, nemška zlata marka 15.50, poljski zlat 9.40, avstrijski šiling 8, 100 fran. frankov 267, 100 švic. frankov 1102, 100 italijanskih lir 209, 100 belg. frankov 262, 100 hl. goldinarjev 2278, 10 danskih kron 1200, 100 švedskih kron 1530, 100 norveških kron 1020, 100 španskih peset 823, 100 grških drahem 91, 100 čeških kron 168, milijon madžarskih kron 800.

× Dražba kuriva. Poštna direkcija v Ljubljani razpisuje na dan 30. julija t. l. pismeno dražbo za dobavo premoga in večjo

količino trdih in mehkih drv. Dražbe se more udeležiti le, kdor vpogleda ali prevzame pismene pogoje v ekonomskem odseku te direkcije.

Pustolovec Strasnov nadaljuje.

»Eminenca, ne morem Vam povedati, kako nerad prevzamem ta nalog. Storitim to res samo zato, ker sem Vam obljubil, Eminenca.«

To je bilo za moje živce res preveč, kar glava me je pričela boleti. Dejal sem:

»Eminenca, če dovolite, grem sedaj v svojo sobo, da se odpočijem. Boli me glava. Pri večerji se itak zopet vidiva.«

Knezoškof me je prijel za roke. »Prosim, dragi ministerialni svetnik, nekaj bi predlagal: tudi jaz se ne počutim dobro. Mislim, da bi nama obema ne škodovalo, ako se peljeva malo na izprehod, na svež zrak.«

»To je dobra misel, Eminenca, veselilo me bo.«

Knezoškof je pritisnil na električni gumb, dal zapreči gala-voz in četrte ure pozneje se je vozila Njegova Eminenca, zagrebški knezoškof, s »strahom škofov« Strasnovom po zagrebških ulicah na nemalo začudenje prebivalstva, ki ni pomnilo, da bi videlo škofa že kdaj v kočiji s kakim civilnim gospodom. Stari gospod mi je pokazal vse mogoče zagrebške znamenitosti. In ko sva se vrnila po preteku ene ure v njegovo palačo, me ni bolela več glava, samo sveži zrak me je utrudil. Podal sem se takoj v spalnico, da ležem v posteljo, nenadoma pa je vstopil z globokimi pokloni dr. Plivelic, škofov intimus. Pomežikaval je ter dejal zvito:

»Pardon, gospod ministerialni svetnik, čul sem, da jutri odpotujete. Se nekaj imam na srcu.«

»Torej, dragi kanonik, sedite. Če morem kaj za Vas storiti, storim z veseljem.«

»Ne vem,« je vzdihnil ter me pogledal od strani, »toda zdi se mi, da bo dobil stari koadjutorja.«

»Tako? Mislite? Potem mislite pravilno, toda tega se ne bi upali povedati staremu.« Plivelic je zavil oči proti nebu.

»Bog obvaruj, to bo vedel samo entre nous. Toda mislim, da je vendar tako.«

»Z eno besedo, postali bi radi koadjutor.«

»Ali je mogoče,« je vprašal Plivelic začudeno, »uganili ste.« Od veselja je tlesnil z rokama.

»No, čujete, dragi kanonik, zato ni treba biti velik diplomat. Slutite, da tu ni vse v redu ter da se mora nekaj zgoditi. Tega Vam niti ne zamerim. Mislite si pač: če bo že nastavljen koadjutor, zakaj ne bi bil jaz oni, ki dobi mesto? — Imate popolnoma prav, zakaj koadjutor je lepo mesto. Iz koadjutorja postane sčasoma škof, in postati zagrebški škof, ni slabo.«

Zadrega tolstega kanonika mi je bila užitek. Dejal je s sladko-kislom obrazom:

»Oh, gospod ministerialni svetnik, Vi ste vedno veseli in razpoloženi za šale.«

»Ne šalim se, zakaj da bi ne postali koadjutor?«

»Gospod ministerialni svetnik, ali bi ne mogli zame kaj storiti v tej stvari?«

»Ej, to je nekaj čisto drugega. Vi torej hočete, da storiš kaj za Vas? Nu, da, lahko bi se poskusilo, toda, kakor Vam utegne biti znano, stane stvar denar.«

»Seveda,« je odgovoril Plivelic naglo, »to sem takoj slutil.«

Smeje sem zmajal z glavo.

»Torej, ako ste slutili, dragi kanonik, koliko ste se pa odločili žrtvovati?«

»Tega ne vem, o tem res nimam pojma.«

»Dragi kanonik, Vi ste jako simpatičen

človek, ter bi se prav podali za škofa, kajti Vi ste takoj uganili, da stane stvar denar.«

»Nu, da, toda nimam veliko denarja.«

»Nič ne de, Vaša simpatičnost nadomešča diferenco. Napravila bova prav poceni. Bom že govoril z gospodom. Kar morete dati, dragi kanonik, prinesite meni. Saj veste, da jutri odpotujem ter nimam časa, da bi se bavil v zadnjem trenutku s takimi lapaljami.«

Kakor žoga je skočil Plivelic kvišku in že se je valil proti vratom.

»Prosim, takoj se vrnem z denarjem.«

Hudo se mu je moralo muditi, da postane koadjutor, kajti čez par minut se je vrnil iz svoje sobe v drugem nadstropju ter mi podal še ves upehan kuverto.

»Prosim, dragi kanonik, položite kuverto na mizo — kar bo v moji moči, bom storil.«

Tudi Plivelic ni pozabil me prositi molččnosti.

»Bodite brez skrbi, nikdo ne izve ničesar o tem. No, to bo iznenadenje, ko postanete koadjutor.«

Mali kanonik je odgovoril samozavestno:

»Prosim, to sem tudi zaslužil. Poznam vso škofijo, kakor svoj žep. Kdo naj pa postane koadjutor, če ne jaz?«

»Samoočebni umevno. Saj bi pa tudi ne bilo lepo, če bi bil imenovan kdo drugi. To bi bila za Vas veličanska blamaža. Torej dobro, dragi kanonik, bova že videla.«

Sedaj sem bil sam. Odprl sem vse tri kuverte ter preštel denar. Od škofa sem dobil 60.000 kron, od Plivelica 20.000, od barona pa 30.000 kron, torej skupaj 110.000 kron, ki so pomenile leta 1907 prav čedno vsoto.

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik: Zveznikar Aleksander. Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

V oklopniaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Solnce sije in najbrže se zelo taja. Tajajoči se led ima pa, kakor znano, posebno svojstvo, če sije solnce nanj. Voda, ki se zbira nad ledom, hitro izhlapeva, tako nastane mráz in staja se pravzaprav le zelo malo, mlasti če gre za tako velike ledene množine ali ledene ravnine. Vse to pojasnjuje Adam z neskončnimi števili in zahteva, naj jih izračunajo kar na pamet.

»Pa vzemite kos papirja, če mi ne verjamete!«

»Da, da, moj dragi Green, saj verjamemo — ali pa ne morete izračunati, kdaj se bomo iztajali iz te prijazne ledene gore?«

Ne, tega ne morem, to je nemogoče izračunati s hiperboličnim diferencialnim računom; tega pa sedaj še ni, tega bo treba najprej šele iznajti.

Na veletoku ni ledu. Zlomljeni led so odnesli valovi že pred več tedni. Le na mirnejših krajih je od zadnjega snega voda gosta.

Potem vidijo naši potniki velike črede jelenov, vapitijev in mošusovih volov. Kakor je videti, se vsi zmedeni pode semintja. Bili so na potovanju od juga proti severu, zato so bili v čredah, ta zima pa jih je popolnoma zmedla. Gotovo so tudi vsled ledene skorje trpeli glad.

Mnogo roparskih živali se podi krog zbegane divjačine, ki jo je lahko premagati; potniki vidijo redek slučaj, namreč hkratu severnega medveda in grizlija.

(45)

Le ljudi ne vidijo, lovcev s kožuhi, ki bi s svojimi sekirami razsekali ledeni ovoj. Pač teče voda raz ledeno goro, ali komaj se skrije solnce za oblake, že zopet zmruže in potem zopet sneži in sneg pokrije led, tako da ni več prozoren.

»Ojej, to bo še lepo!« stokajo.

Zopet mineta dva dneva in dve noči in tedaj je ledena skorja zopet prozorna. Precej debelejša je. Sedaj so v pragozdu, drevesa so polna ivja — krasen pogled, a potniki ga niso nič kaj veseli, ker dokler trpi ivje, ne smejo upati, da se stajajo iz ledene gore. »Kako daleč smo še od onega vodopada, mr. Hartung?«

»Tega ne vem, te pokrajine ne poznam, moja cesta drži mnogo bolj zahodno.«

»Še dva dneva smo oddaljeni odtod, kajne?«

»Manj gotovo ne.«

»In če se do tedaj ne bomo iztajali?« vpraša Leonor precej malodušno.

»No, tedaj zdrčimo po vodopadu navzdol,« meni Adam in krmi svoj nos, »in če nam spodaj ne bo vseč, zlezemo spet nazaj.«

Nekoč, ko plava ledena gora tik ob bregu, se vjame med veje nekega drevesa. Toda upanje je kratko, da počakajo tu toplejših dni. Ledeni gora se vrtili, osvobodi in žene zopet na sredo vedno hitreje tekečega veletoka.

Zopet minejo trije dnevi, izpremenilo se ni nič. Na bregovih več ne rasejo drevesa, tudi sneg in led je izginil, le skorja okrog avtomobila se ni zmanjšala. V tem kraju najbrže sploh ni snežilo.

»Tiho — ali nič ne slišite?« zašepeta Leonor ble-dih lic.

Da, tudi drugi slišijo — votlo gromenje, ki prodira celo skozi debelo ledeno skorjo.

»Vodopad — Bog nam pomagaj!«

Avtomobil se vrtili in nekaj vidijo tam v daljavi, kakor da se veletok nenadoma konča in bela megla naznanja vodopad.

»Ljudje! Tam so ljudje!« se razveseli Leonor.

Lovci so s kožuhi, ki pripravljajo svoje čolne iz skorij.

Seveda so že mnogo preje zagledali plavajočo ledeno goro, videli so gotovo tudi čudno jedro in prav zato najbrže ne vedo, kaj naj si mislijo. Ti lovci, belokožci ali pa rdečkožci, so gotovo že videli avtomobil ali to veliko črno jedro, to vendar zanje ni nikak avto, preje velik, podolgast kamen ali kos lesa, ki je zmružen v led in plava v njem po veletoku.

»Napraviti moramo nekaj, da nas opazijo!«

Praden pa se to zgodi, premaga lovce radovednost in kljub strahu pred nečim, česar si ne znajo razlagati, stopijo v čolne in veslajo proti zagonetni ledeni gori. Tok je tu v bližini vodopada zelo majhen, ta pojav je videti povsod, odvisen je od fizikalškega ali mehanskega pravila.

Sekire imajo lovci v pasu, vrvi ali lasoje imajo gotovo tudi — jetniki že mislijo, da so rešeni.

Lovci pridejo tik do ledu. Govore med sabo, a noben glas ne prodre skozi debelo ledeno skorjo.

»Nočijo nas ustaviti!«

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Gene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Oglase

na vse liste naše kraljevine sprejema po originalni ceni. Biro »Reklama«, Beograd, Knes Mihajlova ulica 11, telefon 2639.

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja in korespondent, z dolgoletno prakso, išče primernega mesta pri večjem podjetju. — Ponudbe na upravo lista pod »Dobra moč«.

Uradnik

star 25 let s stalno službo ter s posestvom na Primorskem v vrednosti 250.000 Din želi znanja v inteligentno mladenko v starosti 18—24 let, ki bi imela veselje do gospodinjstva. Na premoženje ne reflektiram. Le resne ponudbe s sliko pod »Sreča« na upravo »Nar. Dnevnik«.

5.000 Din

posojila nujno iščem do 1. avgusta t. l. proti popolni zemljeknjižni varščini in najvišjim obrestim — da plačam zahtevo finančne prokurature in se rešim s tem neznanih neprijetnosti, ki se vežejo s to zadevo že čez pet let. — Globočnik Gork, Kranj.

Znanja

želi akademsko naobrazena gospodična z inteligentno gospodom v starosti od 22—24 let, s katerim bi lahko konverzirala v nemščini in francoščini. Ponudbe je vpsolati s sliko na upravo »Narod. Dnevnik« pod »Nada«.

Službo blagajničarke

išče gospodična, večša tudi vseh pisarniških del. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Blagajničarka«.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prtilje.

Ajda

lepo semensko blago in inkarnat deteljo nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasant ali kaj sličnega. — Zahteve nizke. — Ponudbe na upravo lista pod »Vestenc«.

K SEZIJI

Brusila za kose znamke „Swatyn“ iz najboljšega brusnega materiala ponuja v preprodajo:

FRANC SWATY

tovarna umetnih brusnih in ostrilnih kamnov Maribor, Jugoslavija.

GAMAUFVOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rasti do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 5.—. Razpošilja društvo!

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJUL

Stalna zaloga: Hermannsky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič, Kanc.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. DR. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsake vrste trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552